

MÉS INFORMACIÓ SOBRE LA CASA DEL CAPELLÀ DE L'ESGLÉSIA DE SANT MAGÍ DE CERVERA (1829)

Josep M. Llobet i Portella

L'any 2011, donàvem a conèixer dos documents notarials que informaven de l'adquisició, el 1816, i la reparació, l'any següent, d'una casa, situada al carrer de la Vall de Cervera, destinada a ser ocupada per l'obtentor de la capellania fundada a l'església cerverina de Sant Magí pel comerciant Josep Segarra i Oliver, veí de Cervera.¹

Aquesta casa, l'any 1823, durant les lluites que tingueren lloc al final del període conegut com a Trienni Constitucional (1820-1823), fou cremada per membres de l'anomenada Milícia Nacional. Calgué, doncs, reconstruir-la per poder ser novament habitada per l'obtentor de la capellania esmentada, que, en aquell temps, era el prevere Vicens Falcon, el qual era natural de la vila aragonesa de Casp.

Les obres de reconstrucció foren portades a terme per quatre cerverins: els mestres de cases Francesc Borbonet

i Josep Batlle, el fuster Josep Janer i el serraller Francesc Martí, i l'import total dels treballs i els materials fou de 373 lliures, 1 sou i 3 diners.²

El document esmentat, que es troba en els protocols dels notaris cerverins guardats a l'Arxiu Comarcal de la Segarra, ubicat a Cervera, el donem transcrit al final.

No volem acabar aquests comentaris sense reiterar la petició que vam fer en l'article anterior: «Aquesta casa és, actualment, la número 1 del carrer de Sant Magí i creiem que seria adient, si el propietari ho permetés, col·locar-hi una làpida a la façana amb la inscripció següent: “Antiga casa del capellà de l'església de Sant Magí. Aquesta capellania va ser fundada pels marmessors de Josep Segarra i Oliver l'any 1814”. Seria una manera d'agrair públicament la fundació que va fer Josep Segarra en benefici dels habitants del barri de Sant

¹ Josep M. LLOBET I PORTELLA, «La casa del capellà de l'església de Sant Magí», *Quaderns Barri de Sant Magí*, 21 (2011), p. 55-60.

² Aquest sistema monetari era el següent: 1 lliura = 20 sous, 1 sou = 12 diners.

Magí en particular i de tots els cerverins en general».

Text documental

1829, agost, 2. Cervera

Francesc Borbonet i Josep Batlle, mestres de cases, Josep Janer, mestre fuster, i Francesc Martí, mestre serraller, tots veïns de Cervera, reconeixen que han rebut de Francesc de Janer, Eulàlia, vídua d'Antoni Vidal, veïns de Cervera, i Ramon Govern, pagès, de la Guàrdia Lada, marmessors y executors del testament del difunt Josep Segarra, 373 lliures, 1 sou i 3 diners, que són l'import dels treballs i els materials esmerçats en la reparació de la casa pròpia del benefici fundat per l'esmentat Josep Segarra en l'església de Sant Magí, situada al carrer de la Vall de Cervera.

Arxiu Comarcal de la Segarra, Fons Notarial, Cervera, 137, Francesc Bagils i Morlius, *Manual*, 1829, f. 98r-102r.

Sie notori que Francisco Borbonet y Josep Batlle, mestres de cases, Josep Janer, mestre fuster, y Francisco Martí, mestre serraller, tots vehins de la ciutat de Cervera, espontàneament, conféssan y regoneixen al doctor don Francisco de Janer, doña Eulàlia Vidal, viuda de don Anton Vidal y única y general administradora de sos béns, y Ramon Govern, pagès, del poble de la Guardiollada, los tres marmessors y ecsecutors del testament y última voluntat del difunt Josep Segarra, tots vehins de dita ciutat, a est acte present dit don Francisco de Janer y, per los demás ausents, lo notari infrascrit com a pública persona present y acceptant, que, en lo modo que baix se dirà, los han donat y pagat la cantitat de

trescentas setanta-tres lliuras, un sou y tres diners, moneda catalana, esto és, als dits Francisco Borbonet y Josep Batlle doscentas sexanta-dos lliuras y nou diners, al nomenat Josep Janer noranta-tres lliuras y catorse sous y al referit Francisco Martí disset lliuras, sis sous y sis diners. Las quals són y serveixen, respectivament, per lo import de las obras necessàries que, per disposició y de comú consentiment, segons se afirma, dels citats marmessors y, com a tals, patrons del benefici fundat per dit Josep Segarra en la iglésia de Sant Magí Màrtir d'esta ciutat, y del reverent don Vicens Falcon, prebere, de la vila de Caspe, obtentor de dit benefici, se han fet y construït per los confessants en la casa pròpia de dit benefici, situada en esta ciutat, prop la dita capella de Sant Magí, en lo carrer del Avall, de resultas de la crema que sufrí en lo any mil vuit-cents vint-y-tres, per haber-hi posat foch los milicianos, y en rahó de alguna addició de obras a certa ocasió feta en la mateixa casa per major comoditat y decència del beneficiat, segons aixís consta per menor y és de vèurer en los respectius comptes presentats per los confessants, que són del tenor següent:

«Compte de las obras necessàries y altrás útils que se han fet en la casa pròpia del benefici fundat per los marmessors de Josep Segarra en la capella de Sant Magí de esta ciutat per los infrascrits Francisco Borbonet y Josep Batlle, mestres de cases, des de el dia quinse de desembre del any mil vuit-cents vint-y-vuit als vint-y-sis de abril del any mil vuit-cents vint-y-nou, compresos los materials, mans, jornals y conducció y acarreo de aquells, y demás pertañent a nostre ofici, és com segueix:

Primerament, per cent vint-y-un jornals y mitg de mestre de casas, a quinse sous lo jornal, 91 lliuras, 2 sous, 6 [diners].

Ítem, per vint-y-dos jornals de manobré, a nou sous y quatre diners lo jornal, 10 lliuras, 6 sous, 3 [diners].

Ítem, per cuarenta-cuatro jornals de manobrer, a vuit sous lo jornal, 17 lliures, 12 sous.

Ítem, per cuarenta-set jornals de manobrer, a set sous y sis [diners] lo jornal, 17 lliuras, 12 sous, 6 [diners].

Per sexanta-cuatro cuarteras de guix, a cinch sous y sis [diners] la cuartera, 17 lliuras, 12 sous.

Per cent setanta-y-una cuarteras de guix, a cinch sous la cuartera, 42 lliuras, 15 sous.

Per vuit càrregas de guix blanch, a deu sous la càrrega, 4 lliuras.

Per dos-centas vint-y-set càrregas de aigua, a tres cuartos y mitg la càrrega, 8 lliuras, 15 sous, 4 [diners].

Per trenta-cinch càrregas de arena, a dos sous la càrrega, 3 lliuras, 10 sous.

Per vint-y-nou quintars de cals, a nou sous y quatre [diners] lo quintar, 13 lliuras, 11 sous, 10 [diners].

Per tres jornals de un home, ab son animal, en portar pedra, a setse sous y deu [diners] lo jornal, y jornal de un burro, per portar pedra, set sous y sis [diners], 2 lliuras, 18 sous.

Per per vint-y-vuit tortugas, a tres sous cada una, 4 lliuras, 4 sous.

Per una canal de llauna, 15 sous.

Per una teula gran, 3 sous, 9 [diners].

Per dos-centas cuarenta-vuit teulas, a vint-y-una lliuras lo milé, 5 lliuras, 4 sous, 2 [diners].

Per mil sis-centas sexanta-vuit rajolas, a vuit lliuras, vuit sous y nou [diners] lo milé, 14 lliuras, 1 sou, 4 [diners].

Per quatre-cents tretse mahons, a onse lliuras, cinch sous, lo milé, 4 lliuras, 13 sous.

Per una llosa per la cisterna, 1 lliura, 2 sous, 6 [diners].

Per un cabàs de rajolí, 7 sous, 6 [diners].

Per aiguacuit per blanquejar una mampara, 5 sous.

Per un cobe, 3 sous, 9 [diners].

Per dos cabassos, 5 sous, 4 [diners].

Per oli per la llum, 1 lliura.

[Total:] 262 lliuras, 9 [diners].

Cervera, vint-y-sis de abril de mil vuit-cents vint-y-nou.

Francisco Borbonet. Josep Batlle».

«Compte de las obras necessàrias y altrás de molta utilitat per lo pertañent a l'ofici de fuster fetas per Josep Jener, mestre fuster, de esta ciutat, en la casa pròpia del benefici fundat en la capella de Sant Magí, de la mateixa, per los marmessors de Josep Segarra, des de tres de setembre de mil vuit-cents vint-y-vuit fins a divuit de febrer de mil vuit-cents vint-y-nou, és com segueix:

Primerament, per catorse jornals empleats en treballar bigas per sostres,

teulada y tarrat, desfer y enllatar la teulada, a quinse sous lo jornal, 10 lliuras, 10 sous.

Per dinou bigas, a una lliura, dos sous y sis [diners] cada una, 21 lliuras, 7 sous, 6 [diners].

Per tres bigas, a una lliura, sis sous y tres [diners] cada una, 3 lliuras, 18 sous, 9 [diners].

Per un cairat, 1 lliura, 2 sous, 6 [diners].

Per set llatas per la teulada, a quatre sous y sis [diners] cada una, 1 lliura, 11 sous, 6 [diners].

Per cent setanta-cinch claus de enllatà, a quinse sous lo cent, 1 lliura, 6 sous, 3 diners].

Per vint-y-una llatas per cubrir lo terrat, a cinch sous cada una, 5 lliuras, 5 sous.

Per onse graons de escala per lo terrat, una sola que sosté la escala del tarrat, un llistó per fer lo reboltó del terrat y trevallar alguns trossos de llata per fer cieloraso al pis del terrat, 2 lliuras, 5 sous.

Per la barana del terrat, 3 lliuras, 15 sous.

Per bestiment y porta del terrat, 3 lliuras, 11 sous, 3 [diners].

Per bestiment y porta de la escla del terrat, 3 lliuras, 15 sous.

Per un vidre gran per la claravoya que dóna llum a la escala, 1 lliura, 10 sous.

Per una llauna y mitja per compòndrer lo bestiment de dita claraboia y filferro per unir son filat ab lo vestiment de ferro, 1 lliura.

Per un bestiment y porta per lo cuarto davall lo terrat, 3 lliuras, 15 sous.

Per lo bestiment y finestra, ab quatre vidres, per lo sobre dit cuarto, 3 lliuras.

Per una vidriera y afegir lo bestiment de la finestra de la cuina y quatre vidres de dos sous y sis [diners] cada un, 1 lliura, 2 sous.

Per un vidre per una vidriera petita de la cuina y posar un vidre a la necessària, 6 sous.

Per un tros de cairat que fa de jou a la biga del canó de la ximenea, 7 sous, 6 [diners].

Per sis vidres per lo balcó del segon pis, a quatre sous i sis [diners] cada un, y posar-los, 1 lliura, 14 sous, 6 [diners].

Per posar un trabés al bestiment del balcó del segon pis, 15 sous.

Per dos vidrieras per las portas del balcó del primer pis y vint-y-cuatro vidres de dos sous y sis [diners] cada un, 5 lliuras, 5 sous.

Per la porta del cuarto prop de la cuina, 2 lliuras, 12 sous, 6 [diners].

Per lo bestiment y porta, ab una vidriera y quatre vidres, prop la necessària, 4 lliuras, 2 sous, 6 [diners].

Per la porta de la cambra frente lo cancell, 2 lliuras, 10 sous.

Per lo bestiment y porta del cancell, 3 lliuras, 18 sous, 9 [diners].

Per la porta del corral, 3 lliuras.

Per dos trossos de post per fer dos plantillas per las pedras de la cisterna, 7 sous, 6 [diners].

[Total:] 93 lliuras, 14 sous.

Cervera, vint de febrer de mil vuit-cents vint-y-nou.

Josep Jener».

«Compte dels treballs y ferro empleats per mi Francisco Martí en las obras fetas en la casa pròpia del benefici fundat en la iglésia de Sant Magí, de esta ciutat, per los marmessors de Josep Segarra, en lo mes de febrer del corrent any, és com segueix:

Primerament, per un forrallat, ab tres bagas, per lo terrat, 7 sous, 6 [diners].

Per dos tancas caputxinias per lo terrat, 1 lliura, 2 sous, 8 [diners].

Per lo bestiment del filat de la claravoya, 2 lliuras.

Per dotse frontissas de cinch cuarts, 4 lliuras, 2 sous, 8 [diners].

Per quatre frontissas de palm, 1 lliura.

Per tres baldas valencianas, 9 sous.

Per compòndrer un golfo y fer un de nou per una porta de cambra, 11 sous, 3 [diners].

Per posar lo matràs en un pany de cambra, 4 sous.

Per un pany de cambra, 11 sous, 3 [diners].

Per compòndrer un pany de cambra, 3 sous.

Per fer dos claus per dos panyes de cambra, 12 sous.

Per lo pany de cop y tres frontissas per la porta del cancell, 4 lliuras, 9 sous.

Per lo picaporta del cancell, 7 sous, 6 [diners].

Per un pany, ab forrallat, per la porta del corral, 1 lliura, 2 sous, 8 [diners].

Per lo escut de la porta del carrer, 4 sous.

[Total:] 17 lliuras, 6 sous, 6 [diners].

Cervera, vint-y-vuit de febrer de mil vuit-cents vint-y-nou.

Francisco Martí».

Impòrtan ditas obras, de per junt, la sobre espresada quantitat de tres-centas setanta-tres lliuras, un sou y tres diners, de las quals, inseguint los confessants las instruccions donadas per las parts, declàran que, en quant a tres-centas trenta-tres lliuras, un sou y tres diners, corresponen pagar-se per dits marmessors de Josep Segarra, en rahó de ditas obras necessàrias fetas en la mencionada casa, ab lo motiu espressat de la crema, y de las que se han añadir per major comoditat, decència y ornato y, en quant a las restants cuaranta lliuras, segons lo càlcul que han format, corresponen pagar-se per lo obtentor de dit benefici don Vicens Falcon, prebere, en rahó de remiendos y obras conservatòrias de la mateixa casa, per ser estas de la sua obligació, a cual fi, segons se'ls ha instruït, té señalada la quantitat de quatre lliuras y deu sous anuals per la marmessoria de dit Josep Segarra y, per ellas, consignat un censal de igual rèddit, ab escriptura otorgada en poder de dit don Anton Vidal, notari, als vint-y-sis de juliol de mil vuit-cents y quinse. Lo modo de la paga de ditas tres-centas setanta-tres lliuras, un sou y tres diners és que conféssan haber-las rebut, cada hu la part a ell tocant, per mans de dit doctor don Francisco de Janer, un dels citats marmessors, ab diner contat y moneda

metàlica, realment y de fet, a sas voluntats, antes del present. Per lo que, renunciant a la escepció del diner no rebut y no contat, proba de son recibo y lleys de la entrega y demés de son favor, no sols fan y fírman als dits marmessors de Segarra la present àpoca, sí que també afírman y júran a Déu, nostre señor, y sos sants evangelis que las obras dalt espressadas són verdaderas y que en ellas se ha gastat e invertit los materials y trevalls individuats en los comptes dalt copiats y que en la sobre dita total cantitat ha quedat millorada dita casa.

En testimoni del que, aixís ho otórgan en la referida ciutat de Cervera, als dos

dias del mes de agost del any mil vuit-cents vint-y-nou, presents per testimonis lo doctor don Jacinto Sanpere, metge, y Joaquim Rossich, sastre, vehins de dita ciutat.

Y los otorgants, coneguts del infrascrit notari, ho fírman.

Francisco Borbonet. Joseph Batlle.
Juseph Jené. Francisco Martí.

En poder de mi Francisco Bagils y Morlius, notari públich, de la ciutat de Cervera.

[*Al marge esquerre:*] Sacado dicho día con sello 3°.